GAZETA KRAKOWSKA

Nro 8.

Z KRAKOWA DNIA 27 STYCZNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

WYROKI KROLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu w Pałacu Naszym w Dreźnie d. 19 Grudnia Roku 1810

FREDERYK AUGUST

Z Bożey Łaski Król Saski, Xiąże Warszawski, &c. &c.

Chcąc dać szczególnieyszy dowód troskliwości Naszey mieszkańcom Xięstwa Naszego Warszawskiego, i uczynić ulgę nieszczęśliwym, którzyby przez nadzwyczayne przypadki i klęski nie byli w stanie uiszczać ſię Skarbowi publicznemu z należących od nich opłat, w oznaczonych Prawem terminach, chcąc oraz zasłonić ich od rygoru Dekretem Naszym, de data 19 Czerwca roku bieżącego na spozniaiących ſię w opłatach przepisanego, dopoki środki równie śpieszną ulgę mieszkańcom przynoszące iak rodzącemu ſię z niey ubytkowi skarbu zaradzaiące, wynalezione i przyięte przez Nas nie zoſtaną, na przełożenie Naszego Miniſtra Skarbu i po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu poſtanowiliśmy i ſtanowiemy co naſtępuie:

Art. 1. W wszelkich podatkach do skarbu publicznego pobieranych, tudzież z sypce zbożowey, i każdych innych iakiegokolwiek gatunku publicznych opłatach i składkach, będzie czyniona allewiacya poſiadaczom własności gruntowych i wieyskich, tudzież włościanom, którzy podług niżey wyrażonych przepi[illegible]odnią, iż przez gradobicie, wyle[illegible] wody lub pożar, całkowitego rocznego dochodu pozbawionemi, lub w dwóch trzech częściach iego uszkodzonemi zoſtali.

Art. 2. Udowodniaiący przez ktorykolwiek z powyżey wyrażonych przypadkow ſtratę całkowitego rocznego dochodu, z iedney lub więcey swoiey poſiadłości, otrzyma allewiacyą rocznych podatkow, opłat i zsypki respective przywiązanych do tey własności, którą, ieden z powyższych przypadkow dotknie. Udowodniaiący uszkodzenie rocznego dochodu w dwoch trzecich częściach, do allewiacyi w połowie tychże podatkow, opłat i zsypki prawo miec będzie.

Art. 3. Tam gdzie dziedzice własnym kosztem budynki włościanom ſtawiać zwykli, zniszczenie przez pożar posad wieyskich, to ieſt: chałup, ſtodoł i obor, we wsiach nie poiedynczo, lecz ogółem uważanych, będzie poczytane za ſtratę dochodu *respective* folwarku, do którego te posady ogółem wzięte, powinności rolne odrabiały, i daie prawo właścicielowi folwarku do allewiacyi w proporcyą

, podług przepisu w artykule 2 wyrażonego.

Art. 4. Właścicielom domow mieyskich, ieżeli udowodnią, iż przez pożar domy lub kamienice ich ſtały ſię nie mieszkalnemi, będzie czyniona zupełna allewiacya w rocznych podatkach, składkach kwaterunkowych mieyskich, i wszelkich publicznych ciężarach przez lat dwa *respective* do spalonego domu przywiązanych, zreparowany zaś lub z gruntu postawiony przez nich na pogorzelisku dom nowy, przez dwa pierwsze po wybudowaniu lata, od tych samych opłat i ciężarow wolny będzie.

Art. 5. Kto w pierwszych dwóch latach po spaleniu, reparacyi lub postawienia domu lub kamienicy nie zacznie, do allewiacyi w drugich dwoch latach traci prawo.

Art. 6. Każdy dotkniety nieszczęściem w artykułach 2, 3 i 4 wymienionem, gdy uczuie podług ich brzmienia mieć prawo do allewiacyi, ma natychmiaſt po wydarzoney klęsce udać ſię z prozbą do Rady Prefekturalney, a to ſtosownie do artykułu 26, Rozdziału II. Dekretu Naszego 7 Lutego, i artykulu 15 Dekretu Naszego 4 Września roku 1809 wydanych.

Art. 7. Rada Prefekturalna przedſięweźmie niezwłocznie środki ku rozpoznaniu i doyściu wydarzoney klęski, a gdy ſtosownie do artykulu 16 Dekretu Naszego 4 Września 1809 wydanego, i według przepisow w niniey szym Dekrecie wyrażonych, wynalazłszy ilość szkody i allewiacyi, przyznanie tejże allewiacyi wyda; otrzymuiacy takowe przyznanie, uda ſię z nim do Podprefekta, którego będzie obowiązkiem, Kassyera Powiatowego o zawieszeniu rygoru Dekretem Naszym 19 Czerwca 1810 roku oznaczonego, a dozorcę magazynowego o uwolnieniu od zsypki uwiadomić.

Art. 8. Jeżeli po dniu wypadłey klęski uszkodzony przez czas między iey zdarzeniem, a przyznaniem prawa do allewiacyi upłyniony iakim opłatom z rygoru Dekretu Naszego 19 Czerwca 1810 roku wynikaiącym, podpadł, a przedmiot exekucyi potem allewiowanem mu zoſtał, ma prawo w proporcya przyznaney mu allewiacyi zwrotu ich żądać.

Art. 9. Dobrodzieyſtwo ninieyszym Dekretem nadane, ma służyć w Xięſtwie Warszawskim tym, którzy od daty ninieyszego Dekretu podpadną nieszczęściu prawo do allewiacyi nadaiącemu. Ci zaś którzy w latach 1807, 1808, 1809 i 1810 w dawnych sześciu Departamentach, a w czterech nowych, od czasu przyłączenia ich do Xięſtwa Warszawskiego, takowemi klęskami dotknięci zoſtali, w tym iedynie przypadku prawo mieć będą podług ninieyszych przepisow do allewiacyi, ieżeli przed ogłoszeniem tego Naszego Dekretu pierwsi Radom Prefekturalnym, drudzy zaś Urzędom Adminiſtracyynym nieszczeście swoie z prozbą o allewiacyą donieśli, a teraz udowodnić potrafią, iż klęska w latach wyżey wyrażonych poniesiona, zoſtawia ich dotąd ieszcze w niemożności uiszczenia ſię skarbowi publicznemu.

Art. 10. Likwidacyą summ przez uznane allewiacye, ubytek Skarbowi przynoszących, Miniſter Nasz Skarbu podawać Nam będzie, władze zaś Skarbowe w Departamentach, gdzieby allewiacya za niewłaściwie przyznaną uważały od tako-

wey decyzyi Rady Prefekturalney do Rady Stanu przez Ministra Skarbu odwołać się mogą.

Art. 11. Uskutecznienie niniey szego Dekretu, który w Dzienniku Praw ma bydź umieszczony, Ministrom Naszym Spraw Wewnętrznych i Skarbu, w czem do którego należeć będzie, polecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*
(L.S.) przez Króla
Zgodno z orygin: *Minister Sekretarz Stanu*
Felix Łubi nski. *Stanisław Breza.*
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) Zgodno z oryginałem
Antoni Jonneman *Minister Sekr. Stanu*
Sekr. Jeneralny. *Stanisław Breza.*

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 29go miesiąca Grudnia 1810.

FREDERYK AUGUST,

Z Bożey Łaski Król Saski, Xiąże Warszawski, &c. &c.

Chcąc przyspieszyć ukończenie działania Kommissyi Centralney Likwidacyyney; na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Art. 1. Pretensye do Skarbu Xięstwa Warszawskiego, do rozpoznania Kommissyi Centralney Likwidacyyney należące, maią bydź przed dniem 1 Czerwca 1811 roku do Rady Prefekturalney podane, a przed dniem 1 Września tegoż przyszłego roku, przez Rady Prefekturalne rozpoznane, i olikwidacye onych do Kommissyi przesłane. Termina te są ostatecznemi pod upadkiem wszelkich tych pretensyy, któreby przed dniem 1 Czerwca 1811 do Rad Prefekturalnych, a przed dniem 1 Września do Kommissyi Centralney wniesione nie były.

Art. 2. Gdyby uchybienie oznaczonego terminu 1 Września 1811 z winy Rady Prefekturalney pochodziło, Członki iey z maiątku swego za wszelkie straty ztąd pochodzące, upadaiącym w pretensyi odpowiedzialnemi bydź maią.

Art. 3. Wina Rady Prefekturalney w ten czas za istotną poczyta się, kiedy pretensya przed dniem 1 Czerwca roku przyszłego pod iey rozpoznanie wniesiona, przed dniem 1 Września roku przyszłego olikwidowaną i do Kommissyi Centralney przesłaną nie będzie.

Art. 4. Dopełnienie ninieyszey Woli Naszey Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a umieszczenie iey w Dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości polecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*
(*Reszta podpisow iak wyżey.*)

Z Drezna d. 7 Stycznia.
(*z Gazety Hamburskiey.*)

Dzień wczorayszy będzie dla Saxonii pamiętnym; otworzone bowiem uroczyście zostały w iedney z sal zamkowych posiedzenia seymu, w którey wystawiony iest tron. Król poprzedzony od swoich ministrow przybył o godzinie 11 przed południem do sali; za nim szli jenerałowie i urzednicy dworu. J. K. Mość usiadł na tronie i nakrył głowę. Hrabia Marcolini, W. Koniuszy Saski, odbywaiący obowiązki W. Podkomorzego stanął po prawey stronie blisko tronu; jenerałowie adjutanci Królewscy i urzędnicy dworu stanęli także po prawey stronie, cokolwiek niżey. Wszyscy zagraniczni ministrowie stali p: lewey stronie na pierwszym stopniu tronu po prawey z przodu trzey gabinetowi m

nistrowie, a przed tronem czterey konferencyyni ministrowie i jenerałowie dywizyi. Pierwsze mieysce na przeciw tronu zaymowali hrabiowie, panowie i prałaci iako pierwsza klasa stanow; po bokach oba drugie stany, a środek sali zaymował oddział gwardyi Królewskiey. Gdy wszyscy stanęli n swoich mieyscach, sam Król siedział i miał głowę nakrytą. Jeden z konferencyynych Ministrow, P. Globig, wystawił stanom położenie państwa co do skarbu, przemysłu i wewnętrznego rządu i wyraził potrzebę postanowienia niektórych nowych podatkow. Potem przeczytał P. Eibenstink, sekretarz tayny rady, proiekta, które J. K. Mość stanom podaie. Po nim miał piękną mowę Baron Fries, W. Marszałek seymu, stoiąc na przeciwko tronu, w którey wyłuszczył powagę ciała, któremu przewodniczy, łącząc uszanowanie dla Monarchy. Mowa ta, iako wzor wymowy, bardzo dobrze była przyieta i będzie drukiem ogłoszona. Na zakończenie tego poważnego obrzędu iadł Król z swoią familiią w wielkiey sali obiad. Do stołu Królewskiego przypuszczonemi tylko byli Marszałek seymu i czterey naystarsi deputowani, którzy pod czas zagaienia posiedzeń nayblizey stali tronu.

Królewiczowna Jmc. Marya, corka Xcia Jmci. Maxymiliana, brata Królewskiego, pokazała się wczoray pierwszy raz u dworu.

W wieczor był bal u dworu, czego od 5 łat nie było. Kompaniia była liczna i okazała. Bardzo wiele znaydowało się tam widzow rożnych klass. Wieczerza dana była na 3 stołach. Stół Królewski, u którego siedziały wszystkie znacznieysze osoby dworu i wszyscy zagraniczni ministrowie, nakryty był na 80 osob. Bal ciągnął się potem daley i trwał do godziny 1 po północy. Król i Królowa tańcowali tylko Polskie tańce; ale Xżęta i Xżniczki, bracia, siostry i siostrzenice Królewskie wchodzili do kontratańcow z tą wesołością i uprzeymością, która im iest wrodzoną. Królowa Jmci i Xżna Maryanna, siostra Króla grały pod czas dwoch oddziałow balu w karty i Minister Francuzki, Baron Bourgoing, miał szczęście do ich gry należeć.

Xżę Hesko-Hamburski przybył tu onegday z Wiednia, a wczoray udał się w dalszą drogę do Berlina.

Zimno było tu w tych dniach mocne. Ciepłomierz Reaumura okazywał wczoray i onegday 15 i 16 stopień zimna. Dziś rano było ieszcze 12 stopni.

Fraucuzki goniec przebiegł tędy do Paryża.

Z Paryża d. 8 *Stycznia.*

Monitor dzisieyszy zawiera następuiący wyrok Cesarski:

W pałacu Tuilleries d 29 *Grudnia* 1810.

Napoleon Cesarz Francuzow, Król Włoski, &c. Skarb iest ustawicznym przedmiotem zastanawiania się Naszego. W wielkich państwach skarb powinien dostarczać na wszystkie potrzeby w nadzwyczaynych okolicznościach, a nawet przy zmianie nayuporczywszey woyny, bez uciekania się do nadzwyczaynych poborow, ponieważ te w pierwszych latach mało co czynią. Nayoświeceńsze w tym przedmiocie narody mniemały, iż iedyny sposób do dopięcia tego celu iest systema dobrze wy-

rachowanych pożyczek. Lecz ten sposób iest razem nie moralny i zgubny. Obciąża wcześnie przyszłe pokolenia, poświęca teraźnieyszey chwili to, co iest naydroższem dla człowieka, to iest dobro iego dzieci, podkopuie nieznacznie gmach publiczny i wystawia teraźnieysze pokolenia na przekleństwa nastęnych. My przyięliśmy inne zasady. Uznaliśmy potrzebę wielkiey liczby podatkow, które w zwyczaynych czasach mało ludy Nasze uciażaią, ponieważ taryffa ich nie iest wielka i które przez samo tylko powiększenie taryffy zastąpić mogą wszystkie potrzeby skarbu w nadzwyczaynych czasach. Zniżyliśmy znacznie gruntowy i osobilły podatek. Zaprowadziliśmy połączoną opłatę od soli, unikaiąc uciemiężeń i niesprawiedliwości, na które skarżyła się Francya pod czas administracyi trunkow i soli. Tabaczka, która z wszystkich przedmiotow naywięcey uczynić może dochodu, nie uszła naszey baczności. Doświadczenie okazało Nam zupełną niedorzeczność środkow, które dotychczas były użyte. Ponieważ mało znaydowało się fabrykantow, przewidzieć zatem można było, iż liczbę ich wypadnie ieszcze zmnieyszyć. Cena wyrabianey tabaczki i tytuniu tak była wysoka iak pod czas jeneralnych dzierżawcow. Naymnieysza częśc dochodu wpływała do skarbu, resztę zyskiwali fabrykanci. Do tych nadużyciow przydać ieszcze potrzeba, iż rolnicy wystawionemi byli na ich zdzierstwa. Po doyrzałem rozważeniu uznaliśmy, iż wszelkie względy, a nawet interes rolnikow wymaga, aby robienie tabaczki działo się przez administracyą na rzecz skarbu, że sianie tytuniu będzie dostatecznie zaręczone i zapewnione, gdy włożemy na administracyą obowiązek, aby robiła tylko tabaczkę z kraiowego tytoniu; że gdy taki sam będzie rozchod tabaczki, rolnik nic na zaprowadzeniu administracyi szkodować nie będzie, My zaś bez pomnożenia ciężarow Naszych ludow zyskamy nowy dochod blisko 80 milionow fr. wynoszący, przez co będziemy w stanie zmnieyszyć o tyleż taryffę osobilłego i gruntowego podatku i Naszemu skarbowi zapewniemy pobor, który zostawać zawsze będzie w stosunku z okolicznościami i potrzebami kraiu. W czasie pokoiu potrzeby Nasze wynoszą tylko 600 milionow fr. w czasie woyny morskiey dochodzą do 900 milionow, a w krytycznych i nadzwyczaynych okolicznościach, gdyby Nasze ludy przymuszone były utrzymywać całość państwa i honor Naszey korony, wyniosłyby do 1100 milionow. Dla dopięcia tego celu nie potrzebuiemy uciekać się do pożyczki, sprzedaży, nałożenia nowych podatkow; gdyż pomnożenie lub pomnieyszenie taryffy postanowionych raz podatkow odpowiada zupełnie wielkim tym wypadkom. (Tu następuie wyrok przepisuiący obowiązki administracyi tabaczki &c.)

Hrabia Czerniszew, pułkownik i adjutant Jmperatora przybył d. 4 b. m. do Paryża, i miał szczęście oddać J. C. K. Mci po skończonem posiedzeniu rady listy od Imperatora Alexandra.

Minister wewnętrzny przedstawił d. 30 Grudnia Cesarzowi deputacyą od kupcow miasta Lyonu. Deputacya ta oddała potem Cesarzowey piękną suknię z swych rękodzielni, którą Monarchini miała na sobie w dniu nowego roku.

Małżonka Xcia Eckmühl (Marszałka

Davoust) rozwiązaną szczęśliwie synem została.

Baronowie Menneval i Fain mianowanemi zostali pod d. 4 Stycznia referendarzami do nadzwyczayney służby.

Od kości i rogu postanowiono wywozowego cła z Francyi po 6 fr. od cetnara.

Onegday przedstawił Arcybiskup Paryzki J. C. K. Mci kapitułę stolicy, która podała mu adress, w którym między innemi wyraziła: "Naywiększym przeietemi zostaliśmy żalem, gdy dowiedzieliśmy się o zarzutach, które W. C. K. Mość uczyniłeś iednemu z naszych członkow. Ubolewaiąc nad nim, iż utracił zaufanie Monarchy, poczytaliśmy razem za naszą powinność odiąć mu natychmiast duchowną władzę, którąśmy mu powierzyli." Daley wyraziła kapituła uczucia, które ią ożywiaia. J. C. K. Mość rozmawiał potem blisko godzinę z członkami tey kapituły.

Poki teraźnieysze zimno trwa zapomagani są ubodzy w stolicy przez rząd chlebem, paliwem i pracą, którą im obmyśla i płaci.

Wyrokiem Cesarskim pod d. 6 zakazane iest wprowadzanie do Hollandyi wegli kamiennych, które nie pochodzą z państwa Francuzkiego.

Hrabia Andreossy miał tak czułą mowę przy przenieśieniu ciała zmarłego Hrabiego Songis do panteonu, iż sam nie mógł się od łez wstrzymać i wszystkich słuchaczow do nich poruszył.

Umarł tu Hrabia Beust, poseł W. Xcia Badeńskiego, i w niedziele na cmentarzu Montmartre pochowany został.

Xże Reggio (Marszałek Oudinot) powraca z Hollandyi do Paryża.

W Kolonii założony bydź ma port bezpieczeństwa. Miasto zastąpi koszt wynoszący 750,000 fr.

Z Antwerpii d. 1. Stycznia.

Basin portu tuteyszego, tak iak teraz iest, pomieścić może 18 liniiowych okrętow. Roboty są daley ciągnione i na rok przyszły stanąć w nim może 40 liniiowych okrętow.

Z Londynu d. 2 Stycznia.

(Z Monitora)

D. 25 Grudnia była wielka obawa o życie Króla, którą powiększyło powołanie poprzedzaiącey nocy Xcia Wallii do Windsoru. Gorączka Króla tak dalece się powiększyła, iz obawiano się zapalenia. Bicie pulsu było 120 razy na minutę i J. K. Mość cierpiał ból mocny. D. 25 przyiął J. K. Mość S. Sakrament wraz z Królewnami. Sen uspokoił iednak cokolwiek gorączkę; onegday miał Krol znowu noc spokoyną.

Gazeta dworska pod d. 26 Grudnia zawiera nastepuiący list Lorda Wellington pod d. 8 Grudnia z Kartaxo:

"Nieprzyiacielski korpus pod dowodztwem Jenerała Gardanne przybywszy do Sobreira Formosa, ruszył ku granicom, i iak mam doniesienie powrocił do Hiszpanii. Nie dowiedziałem się, azeby korpus ten z stoiącym nad Zezere nieprzyiacielem, od którego był tylko 3 godziny drogi oddalony, miał związki. Donoszą mi iż gdy ten korpus zabrał w niewolą kilku ludzi naszych od oddziału Podpułkownika Ponsonby, który wysłany był z Abrantes do rozpoznawania nad rzeką Kodes, z strony Francuzkiey pytano ich się troskliwie o stanowisko Jenerała Hill, iako też iakie woysko sprzymierzone ma spo-

soby do przeprawienia się za Tagus pod Abrantes. Postąpiwszy nieprzyiaciel z Kodigos do rzeki Kodes, cofnał się o godzinie 11 nazad. Zdaie się, iż marsz ten nakazany był przez dowodzącego jenerała i ma nieiaki, związek z planem iego działań. W stanowisku woyska naszego od ostatniego moiego listu nie zaszła żadna odmiana.

(Podp.) *Wellington.*

Drugi list Lorda Wellington z głowney kwatery Kartaxo d. 15 Grudnia, nie zawiera nic ważnego. Woysko Francuzkie nie zdawało się czynić żadnego przygotowania do zaczepnego działania.

W. Gibraltarze wszczęła się na nowo zaraźliwa choroba i wielkie czyni spustoszenia.

Podług doniesień z Lizbony pod d. 13 i 17 i listu Lorda Wellington pod d. 16 Grudnia, nie zaszło nic nowego przy woysku. Obawiano się tylko podług prywatnego listu, aby Francuzi nie posłali korpusu woyska do Koimbry.

Oto iest co do słowa protestacya Xiążąt familii Królewskiey względem proponowaney reiencyi:

" Gdy Xże Wallii zgromadził wszystkie Xiążęta krwi Królewskiey i pokazał nam plan, którzy wierni słudzy Królewscy myślą podać izbie niższey parlamentu i parom względem zaprowadzić się maiącey reiencyi wczasie choroby J. K. Mci, mniemamy zatem dopełnić świętego obowiązku względem Króla, nas i oyczyzny, protestuiąc się nayuroczyściey przeciw środkom, które uważamy iako sprzeciwiaiące się zupełnie konstytucyi, nadwerężaiące prawa nasze i zasady przez które familiia nasza na tron tego państwa wyniesiona została.

(Podp.) *Xże Jorku, &c. &c. &c.* „

List z Lizbony pod d. 2 Grudnia wyraża: " Deszcz pada nieustanie. 15,000 woyska pod Jenerałem Hill sprzeciwia się ciągle przeprawie nieprzyiaciela za rzekę Tagus. Konwoy około 2000 wołow zebranych dla woyska Francuzkiego dostał się w nasze ręce. „

" Jesteśmy (pisze officer z Portugalii) bardzo źle ulokowanemi. Zaledwo znayduiemy dom w którymby drzwi były, Okien ani zobaczy. Na stoły używamy deszczek. Łożka nigdzie mieć nie można. „

Pocztowy statek przybył tu dziś rano z Malty. Sebastyani opanował we 2000 ludzi zamek Marbella przy Maladze, zostawił tam załogę, i powrocił potem do wschodniey części kraiu. Nie połączył się więc z Mortierem przed Kadyxem. Soult czyni z naywiększym pośpiechem i wytrwałością przygotowania przeciw Kadyxowi i wyspom. W Sewilli ulano nowego wynalazku działo i ieżeli to odpowie oczekiwaniom wynalazcy, będzie natychmiast 50 takich ulanych. Wydany także został rozkaz do zbudowania 150 szalup, z których iuż 50 zbudowano, a drugie 50 będą na końcu tego miesiąca ukończone. Posłano także z Sewilli wodą drzewo, dla zbudowania ogromney tratwy na 15 możdzierzy.

Przy głosowaniu w ogólnym wydziale izby niższey względem rejencyi i iey ograniczeń, tak mało ministrowie mieli za sobą głosow, iż dziennik *tuteyszy* mniema, iż w krótce będą musieli złożyć swe urzędy. P. Canning i wszyscy iego przyiaciele przeciw nim głosowali.

Odebrano tu poselstwo Cesarza do senatu względem przyłączenia do Francyi

miast hanzeatyckich. Dziennik *Alfred* nazywa to przyłączenie naywiększą uzurpacyą i naygwałtownieyszą tyranią, iaka tylko od czasow Karola wielkiego zaszła. (*)

Dwie fregaty Nimfa i Palada zatopiły się pod brzegami Szkockiemi. Miały one na sobie piece z ogniem dla wież znakowych. Lud ich wyratowany szczęśliwie został.

W Brazylii pokazały się nieiakie znaki rokoszu. W stolicy uwięziono wiele osob i pod Hrabią Arcot posłano korpus woyska do Bahia dla trzymania tey prowincyi nawodzy.

Lord Wellesley nie dał ieszcze odpowiedzi deputacyi od kupcow handluiących do Ameryki na rożne iey zapytania względem teraźnieyszego położenia rzeczy.

Korpus Jenerała Gardanne, który cofnął się z Portugalii wynosił 8000 ludzi. Deszcze padaią ciągle w Portugalii, i drogi tak są popsute, iż wcale nie można ciężkiey artyleryi prowadzić. Spodziewaią się, iż wezbranie rzeki Mondego będzie nieprzyiacielowi na przeszkodzie do uderzenia na Koimbrę.

Z Lizbony piszą pod d. 8 Grudnia: " Jenerał Hill, maiący febrę przybył tu z Chamusa. Wysiadaiąc z okrętu na ląd tak był słaby, iż dwoch officerow musiało go prowadzić. Jenerał Fane iest także chory. — Jenerał Blake który utracił w potyczce 1500 ludzi i 6 dział, zabierał się do odpłynienia na fregacie Dryade z Alikante do Kadyxu, gdzie ma obiąć urząd w rejencyi. — D. 19 Listopada chciano uderzyć na Francuzow w Santarem. Lecz na szczęście nadiechał Jenerał Spencer i zadrżał na tak nie rozsądną myśl uderzenia na Francuzow w tem stanowisku, które zasłonione iest wzgorkami, rzekami i bagnami. — Rzeki tak bardzo wezbrały w Portugalii, iż obustronne woyska nie mogą się do siebie zbliżyć. "

Z Oporto mamy wiadomość pod d. 9 Grudnia, iż 3000 jazdy Francuzkiey przybyło do Coudeira, która przeznaczoną iest do uderzenia na Koimbrę.

Prywatne listy z Lizbony donoszą, iż siła Francuzka tak bardzo się powiększyła, że Lord Wellington będzie musiał cofnąć się z teraźnieyszego swoiego stanowiska lub odważyć na stoczenie walney bitwy. W potyczce pomiędzy strażami Maior Fenwick zabity został.

D. 28 Grudnia wyższa izba zamieniła się w ogólny wydział dla naradzenia się nad położeniem narodu. Lord Liwerpool wniosł, ażeby izba zezwoliła na przyięte w niższey izbie propozycye. Lord Holland proponował dodatek, ażeby prosić Xcia Wallii, żeby się trudnił interessami rządu, lecz wstrzymał się od wszelkiey mocy służącey powadze Królewskiey, którey użycie dla dobra kraiu nie iest koniecznie potrzebne, póki parlament nie wyda bilu, iaki dla dobra kraiu uzna za potrzebny, i ażeby Królowa miała aż do tego czasu staranność o osobie Króla. Dodatek ten, który popierali Xiążęta Jorku, Sussexu, Norfolku, Margrabia Landsdowne i Lord Moira, odrzucony został 100 przeciw 64 głosow. Propozycye przyięte potem zostały.

(*Reszta w Dodatku.*)

(*) Przypisek Monitora: *Piękna pochwała w niewielu słowach.*

DODATEK

DO Nra 8.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 27. STYCZNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 22. *Stycznia.*

Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiacioł Nauk odprawiło posiedzenie publiczne d. 21 *Stycznia r. b., na ktorem czytali:*

1. Rozprawę o Krytyce; Senator Woiewoda, Prezes Rady Stanu i Ministrow, Stanisław Potocki.

2. Rozprawę o korzyściach wynikaiących ze znaiomości starożytnych medalów; Krzysztof Wiesiołowski, C. T.

3. O pierwszych wyobrażeniach człowieka; Stanisław Staszic Radca Stanu, Prezes Towarzystwa.

4. Przedmowę do śpiewow historycznych; Julian Niemcewicz, Sekr. Senatu.

5. Wiadomość o niektorych ważnych starożytnych rękopismach tyczących się kraiu naszego; X. Adam Prażmowski, P.K. Płocki i Warszawski.

6. Wyrok Jowisza, Powieść wierszem, przez Juliana Niemcewicza.

Z Londynu d 3. *Stycznia.*

Na posiedzeniu izby niższey d. 31 Grudnia zastanawiano się w taynym wydziale nad położeniem narodu. Kanclerz skarbowy wniosł 5 propozycyy: 1 Ażeby J. Królewiczowska Mość, Xże Wallii mianowany był rejentem państwa pod ograniczeniami i warunkami iakie postanowione zostaną. 2. Że Xże Wallii nie może żadnych parow mianować, wyiąwszy za wielkie czyny na morzu lub w polu. 3 Ze Xże ten nie może udzielać urzędow pensyy, tylko na czas poki J. K. Mci podobać się będzie. 4 Ze względem prywatnego maiątku J. K. Mci postanowionemi będą kuratorowie. 5 Ze staranność o osobę Króla poruczona iest Królowey Jmci.

P. Camb wniosł, ażeby z pierwszey propozycyi wyrzucone było ograniczenie władzy rejenta. P. Canning mowił długo przeciw określeniom rejenta. Pierwsze trzy propozycye przyięte iednak zostały większością głosow, a czwarta przeszła bez głosowania. Piąta zaś przyiętą została na posiedzeniu d. 1 Stycznia pomimo opierania się Lorda Gower, P. Canning i innych członkow.

Rozmaite wiadomości.

W roku przeszłym urodziło się w Dreznie 1693 dzieci, umarło 2096 ludzi, a zaślubiło się 525 małżeństw.

W twierdzy William w Bengalu musiano zostrzyć ustawę przeciw paleniu się kobiet, gdyż w przeciągu 6 miesięcy spaliło się w okolicy 30 mil Angielskich 116 kobiet.

Prowincye odpadłe od Niemiec, a składaiące teraz trzy nowe departamenta Państwa Francuzkiego, są następuiące: — Od Xięstwa Kliwii, powiaty Emmerykski i północno Weselski, maiące 15 mil kwadratowych 40,000 mieszkańców (należały, do W. Xięstwa Bergskiego;) trzy czwarte części dawnego Biskupstwa Monasterskiego, 30 mil kwad:, 80,000 mieszkańcow (należały do W. Xięstwa Berskiego); dwie trzecie części ekonomiy Monasterskich Bocholt i Ahaus, 18 mil kwad:, 35,400 mieszk: (nal: do Xięcia Salm-Salm); trzecia część ekonomiy Monasterskich Bocholt i Ahaus, 9 1/2 mil kwadr:; 26,700 miesz: (nal: do Xięcia Salm-Kirburg); ekonomiia Monasterska Meppen, 33 mil kwadr:; 31,000 miesz:; i Hrabstwo Rekinghausen, 12 mil kwadr: 18,000 miesz: (nal: do Xięcia Aremberg); Hrabstwo Lingen, 8 mil kradr:, 25,210 miesz: i Hrabstwo Teklenburg, 5 mil kwadr: 20,000 miesz:, (nal: oba do W. Xięstwa Bergskiego); całe Biskupstwo Osnabruckie, 50 mil kwadr:, 136,000 mieszk:, (nal: do Król: Westfal:; połowa Xięstwa Mindeńskiego, 15 mil kwadr: 30,000 mieszk;, (nal: do Król: Westfal:); Xięstwo Oldenburgskie i Delmenhorst z dwiema ekonomiami Monasterskiemi, włością Hanowerską Wildeshausen i z Xięstwem Lubeckim, 108 1/4 mil kwad:, 160,000 miesz:, (nal: do Xiecia Oldenburgskiego); Hrabstwo Hoya, 49 mil kwadr:, 70,000 miesz:, (nal: do Król: Westfal:; Hrabstwo Diepholz, 12 mil kwadr: 15,000 mieszk:, nal: do Król: Westfalskie:); Xięstwo Bremeńskie, 96 mil kwadr:, 180,000 mieszk:, (nal: do Króla Westfal:); Xięstwo Werdeńskie, 24 mil kwa:, 20,000 mieszk:, (nal: do Król: Westfal:); trzecia część Xięstwa Lüneburgskiego z miastem tegoż nazwiska, 70 mil kwadra:, 73,000 mieszk:, (nal: do Król: Westfal:); połowa Xięstwa Lawenburgskiego, 10 mil kwadra:, 15,000 mieszk:, (była zachowana); miasto Hamburg z obwodem, 6 mil kwad:, 119,000 miesz:, (było miasto wolne hanzeatyckie); miasto Brema z obwodem, 9 mil kwad:, 50,000 mieszk: (było miasto wolne hanzeatyckie); Lubeka z obwodem, 9 mil kwadra:, 45,009 mieszk:, (było miasto wolne hanzeatyckie); niektóre cząstki kraiów Schauenburgskiego, Kallenbergskiego &c., 10 mil kwad:, 15,000 mieszk:, (nal: do Król: Westfal:). Ogólnie 600 1/4 mil kwad:, 1,185,421 mieszkańcow. Rachuiac do tego Fryzyą wschodnią, wcześniey do departamentu Wschodniey Emsy przyłączoną. 56 mil kwad:, 119,500 mieszk:, co ogół czyni 656 1/4 mil kwadratowych, i 1,304,921 mieszkańców.

Stopnie Zimna.

Dnia 17go Stycznia 1811.

Dnia	z rana	po południu	w wieczór.
17	7	4	9.
18	15	0	2.
19	1	1	1.
20	2	1	3.
21	9	6	10.
22	14	5	5.
23	15	19	12.
24	11	8	9.

J. Karkoszyński, Z. O.

DONIESIENIA.

W Xięgarni Jana Maja, w Krakowie na ulicy Floryańskiey pod Nrm. 507 znayduie się:

1. Kalendarzyk dla Płci piękney na rok 1811 zawieraiący: 1) *Kolęda czyli; To to tylko.* 2) *Szczęśliwe uludzenie przez J. N.* 3) *Przepisy dla Gospodyn wierszem.* 4) *Odpowiedź ubogiego.* 5) *Uczony Głupiec.* 6) *Małżeństwo Zmudzkie* 7) *Arye i Szarady.* W papier oprawny zł. 1 - 15 gr. W lepszey oprawie na rózne ceny.

2. Kalendarzyk polityczny Warszawski Piiarski, zawieraiący w sobie jenealigiią Monarchow, wszystkie urzędy kraiowe, &c. złp. 5.

Dnia 1go Lutego 1811 w kamienicy pod Nrem 53 na ulicy Sienney będą wina stare Węgierskie przez publiczną licytacyą o godzinie 9 z rana, za bankoctle Wiedeńskie, lub monetę Pruską zdawkową, lub grubą sprzedawane.

Artysta Kajetan Pecci, właściciel gabinetu woskowych figur, uwiadomia Prześwietne Publikum, iż od poniedziałku d. 21 Stycznia 1811 dawać będzie na ulicy Swieckiey pod Nr. 333 Optyczne czyli tak zwane Fantasmagoryczne reprezentacye. Sztuki iakie tam pokazywane będą, rownie iak cena mieysc drukowanemi obwieszczeniami ogłaszane będą. Widowisko to iest zawsze od godziny 6 w wieczor otwarte.

W Checinach znayduie się dworek murowany do sprzedania pod Nrem 160 mieszkanie piękne, pokoiow 5, czeladna izba z kuchnią, szpiżarnia, trzy piwnice sklepione, ogrod przy samym domu, gdzie się znayduie szczepionych drzewek 100 wybornych fruktow, przytym iest dwie obory, dwie wozownie, stajnia, studnia, stodoła, do tego nalezy gruntu zagonow 2114, łąki na 24 fur siana.

W dobrach Sobkowie JW. Hrabi Szaniawskiego dziedzicznych, w powiecie Szydłowskim leżących, iest do puszczenia w arędę roczną propinacya piwa, oráz od S. Jana b. r. propinacya gorzałki, do którey propinacyi należy 12 wsi i iedno miasto Sobkow, Browarow iest dwa. — Zboża można będzie w skarbie JW. Hrabi dostać, za umowioną cene. Ktoby sobie życzył, zglosić się może pod Nr. 180 na ulicy Grodzkiey, a tam o warunkach kontraktu, poweźmie wiadomość.

Trybunał Cywilny Pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, czyni wiadomo całey Publiczności, a wszegolności obywatelom Powiatow Pileckiego, i Lelowskiego: iż na mocy konwencyi Drezneńskiey dnia 10go Września 1810 zawartey, wszelkie depozyta własności Xięstwa Warszawskiego dotąd przez Rząd Pruski zatrzymane, zwroconemi bydź maią; ktoby więc miał depozyt, lub inną iaką własność przez bywszy Rząd Królewski Pruski zatrzymaną, ma się zgłosić w przeciągu dni 14tu do tuteyszego Trybunału. W Krakowie dnia 2 miesiąca Stycznia 1811.

Nikorowicz Prezes.

Matakiewicz,

Niżey podpisany do publiczney wiadomości podaie: iż z mocy rezolucyi Trybunału Cywilnego Pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, dnia ósmego miesiąca i roku bieżącego zapadłey, różne rzeczy ruchome po niegdy Janie Marczewskim pozostałe, iako to: suknie, bielizna, stołki, stoliki, i tem podobne sprzęty domowe, dnia 28 miesiąca Stycznia roku teraźnieyszego tysiac ośmset iedenastego, o godzinie dziewiątey przed południem w kamienicy tu w Krakowie na ulicy Swiętego Jozefa pod Numerem 94 stoiącey więcey daiącemu za gotowe pieniądze w monecie srebrney kursuiącey sprzedawane będą. Chęć zatem nabycia ich maiący, tamże w czasie wyżey wymienionym udać się raczą. W Krakowie dnia 18 Stycznia roku 1811

Walenty Lichocki, Notaryusz Publiczny Departamentu Krakowskiego

Sąd Pokoiu Powiatu Hebdowskiego w Departamencie Krakowskim ma honor. szacowną Publiczność uwiadomić, że na posiedzenia swoie w każdym tygodniu trzy

dni przeznaczył, to iest Wtorek i Srodę dla spraw poiednawczych, a w Czwartek dla rad Familiynych, które w Hebdowie mieyscu Powiatowem odbywać się będą.

W Hebdowie dnia 9 Stycznia 1811.

Stanisław Pomian Cieński Sędzia Pokoiu.
Antoni T. Berski Pisarz Sądu.

Sąd Policyi poprawczey Departamentu i wydziału Krakowskiego, oznaymia ninieyszym Ur. Franciszkowi Baliszewskiemu, że dla niego otrzymał dekret nominacyi na kancellistę. Gdy zaś do odebrania go i złożenia przysięgi dotąd niestawia się, wzywa go przeto, ażeby w ciągu dni 14 do odebrania tegoż i złożenia przysięgi tu zgłosił się, inaczey urząd, na który powołanym został, za wakuiący ogłoszonym, a tem samem komu innemu udzielonym będzie. — W Krakowie d. 19 Stycznia 1811.

Więckowski.
Hoszewski.
Michiński.

Artysta Gabinetu osób woskowych uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż iego Gabinet tychże osób woskowych w domu P. Wasseraba zawsze iest otwartym. Tenże w Poniedziałek dnia 28 Stycznia roku 1811, będzie miał honor dać trzecią Reprezentacyą Optyczną czyli Fantasmagoryą w domu P. Rychtera na ulicy Swieckiey pod Nrem 333 W dni Optyczney Reprezentacyi Gabinet iego zamykany będzie w wieczor.

Sąd kryminalny Departamentow Krakowskiego i Radomskiego z doniesienia Wysokiego C.K. Gubernium Lwowskiego do JW. Ministra Sprawiedliwości Xięstwa Warszawskiego uczynionego, zawiadomia rodzicow i krewnych Anny Kapia, że ta przy fortyfikacyach twierdzy Komorn dnia piątego Maia 1810 roku zmarła.

Piekarski.
Jarocki, Sekr.

Chcąc niżey wyrażony dobra Janowice z przyległościami dawniey w Cyrkule Kieleckim, dziś zaś w Powiecie Szydłów. Departamencie Krakowskim leżące niegdyś Krzysztofa Kośmińskiego poźniey W. Alexego Chełkowskiego, a dziś podpisanego dziedziczne z wszelkich ciężarów i długów oczyścić, a tem samym siebie i wierzycieli (ieżeliby się iacy znaydowali) zabezpieczyć; wzywa ninieyszym każdego, któryby do wspomnionych dobr iakkolwiek miał pretensyą, iżby z takową naydaley do dnia ostatniego Kwietnia r. b. wprost do podpisanego w Brzeszutkach wsi dobrom tym przyległych mieszkaiącego, lub też urzędownie insinuował się, w razie bowiem przeciwnym szkodę ztąd wynikłą sobie samemu przypisze. Dat w Krakowie dnia 24. Stycznia 1811 Roku — Jan Bąkiewicz, dzidzic Janowic.

Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departementu Krakowskiego na wniosek W. Prokuratora Królewskiego, czyni wiadomo publiczności: że Ur Nikodem Rudowski, na podaną przez siebie Rezygnacyą uwolniony iest Reskryptem JW. Ministra Sprawiedliwości od urzędu konserwatora hipotek Departamentu Krakowskiego. Ktoby zatym mógł mieć do Ur. Rudowskiego iaką pretensyą z sprawowanego przez niego urzędu rzeczonego pochodzącą, ma się w przeciągu miesiąca iednego zgłosić do tuteyszego Trybunału, gdyż po tym miesięcznym terminie upłynionym Ur. Rudowskiemu kaucya na urząd konsetwatora złożona, na powrot oddaną zostanie.

W Krakowie dnia 18 Grudnia 1810 roku.

Nikorowicz, Prezes.
Szpor, Sekretarz.